

ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

Sp. zn.: KO-15876/2013-ERU

V Praze dne 16. prosince 2013

Číslo jednací: 15876-3/2013-ERU

PŘÍKAZ

Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „energetický zákon“), v příkazním řízení podle ust. § 150 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, vedeném pod sp. zn. 15876/2013-ERU s účastníkem řízení, kterým je společnost **MATEX HK s. r. o.**, se sídlem Hradec Králové, Kladská 181, PSČ 500 03, IČ: 25968807, ve věci podezření ze spáchání správního deliktu podle § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona rozhodl

takto:

I. Účastník řízení, společnost **MATEX HK s. r. o.**, se sídlem Hradec Králové, Kladská 181, PSČ 500 03, IČ: 25968807, se tím, že v rozporu s ust. § 68 odst. 3 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů,

- prováděl dne 15. dubna 2013 v obci Hradec Králové na křižovatce ulic Jana Černého a Akademika Bedrny v souvislosti s realizací stavby „Chodník a cyklostezka v ul. J. Černého, HK – 2. Etapa, část SO 401 – VO“ v ochranném pásmu středotlakého plynovodu d 400
- prováděl dne 25. dubna 2013 v obci Úvaly, Palackého ul. č. p. 1127, v souvislosti s realizací stavby „Úvaly – kVN, TS, kNN pro p. č. 3475/...Výpustek“ v ochranném pásmu plynovodní přípojky d 32

zemní práce, při kterých došlo k poškození těchto plynárenských zařízení, a touto činností v konečném důsledku ohrozil spolehlivost a bezpečnost jejich provozu, dopustil spáchání dvou správních deliktů uvedených v ust. § 91a odst. 1 písm. m) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů.

II. Dle ust. § 91a odst. 4 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, se účastníkovi řízení, společnosti MATEX HK s. r. o., se sídlem Hradec Králové, Kladská 181, PSČ 500 03, IČ: 25968807 za spáchání dvou správních deliktů podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona ukládá **úhrnná pokuta ve výši 15 000 Kč** (slovy: padesát tisíc korun českých), která je splatná do 15 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, Na Příkopě 28, 110 03 Praha 1, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 17513.

III. Dle ust. § 79 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, ve spojení s ust. § 6 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, se účastníku řízení, společnosti MATEX HK s. r. o., se sídlem Hradec Králové, Kladská 181, PSČ 500 03, IČ: 25968807, ukládá povinnost uhradit **náklady řízení ve výši paušální částky 1 000 Kč** (slovy: jeden tisíc korun českých). Náklady řízení jsou splatné do 15 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí, a to na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, Na Příkopě 28, 110 03 Praha 1, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 17313.

Odůvodnění:

I. Úvod

Dne 16. prosince 2013 Energetický regulační úřad (dále jen „Úřad“) zahájil ve smyslu ust. § 46 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), správní řízení z moci úřední s účastníkem řízení, společností MATEX HK s. r. o., se sídlem Hradec Králové, Kladská 181, PSČ 500 03, IČ: 25968807. Správní řízení bylo zahájeno na základě výsledků kontrol, zahájených dne 29. srpna 2013 a dne 10. října 2013 podle ust. § 12 odst. 2 písm. a) zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů. V průběhu obou kontrol shromáždil kontrolní orgán podklady pro zjištění stavu věci v souladu s ust. § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), na základě kterých vyhotovil dne 19. září 2013 Protokol č. [REDAKCE], č. j. [REDAKCE] a dne 31. října 2013 Protokol č. [REDAKCE], č. j. [REDAKCE]. Po prostudování podkladů obsažených v kontrolním spisu sp. zn. [REDAKCE] a sp. zn. [REDAKCE] dospěl správní orgán k závěru, že není pochyb o tom, že se jednání uvedených v části I. výroku dopustila společnost MATEX HK s. r. o., se sídlem Hradec Králové, Kladská 181, PSČ 500 03, IČ: 25968807 (dále jen „účastník řízení“), přičemž i ostatní skutečnosti jsou dostatečně zjištěny, a přistoupil v souladu s ust. § 150 správního řádu k vydání příkazu.

II. Kontrolní zjištění

II.1 Kontrolní zjištění vyplývající z protokolu č. [REDAKCE], č. j. [REDAKCE]

Stavebně technická činnost účastníka řízení na stavbě „Chodník a cyklostezka v ul. J. Černého, Hradec Králové – 2. Etapa, část SO 401 – VO“ byla zajišťována na základě smlouvy o dílo uzavřené se společností Stavo & Sacha Kukleny s. r. o. Honkova 272/22, 400 02 Hradec Králové, IČ: 25918681 jako objednatelem stavby, jejímž předmětem bylo provedení uvedené stavby.

Společnost RWE Distribuční služby, s.r.o. vydala k výše uvedené stavbě své stanovisko ze dne 9. listopadu 2012 a stanovila podmínky činnosti v ochranném pásmu plynárenského zařízení. Jednou z podmínek bylo vytyčení tohoto zařízení, které bylo provedeno dne 26. listopadu 2012.

Zároveň bylo zjištěno, že dne 15. dubna 2013 došlo v obci Hradec Králové na křižovatce ulic Jana Černého a Akademika Bedrny v důsledku provádění zemních prací souvisejících s přípravou rekonstrukce veřejného osvětlení k poškození středotlakého ocelového plynovodu d 400. Tyto práce, při kterých došlo k poškození plynárenského zařízení, byly prováděny zaměstnanci účastníka řízení. Účastník řízení prováděl odstranění starého chodníku a hloubení rýhy pro veřejné osvětlení ručně, při bourání chodníkového betonu však špicí sbíjecího kladiva poškodil středotlaký ocelový plynovod d 400. O vzniku poškození plynárenského zařízení byl učiněn zápis do stavebního deníku a účastník řízení se k němu vyjádřil dne 13. září 2013. Ve svém stanovisku uvádí, že k poškození plynárenského zařízení dne 15. dubna 2013 došlo neúmyslně, když stávající plynové porubí bylo umístěno těsně pod betonovou stabilizační vrstvou v bezprostřední blízkosti obrub a hloubka uložení potrubí činí cca 40 cm. Potrubí nebylo opatřeno výstražnou krycí fólií. Z fotodokumentace pořízené na místě je zřejmé, že stávající plynové potrubí bylo umístěno těsně pod betonovou stabilizační vrstvou v bezprostřední blízkosti obrub. Hloubka uložení plynovodního potrubí činí cca 40 cm a potrubí není opatřeno výstražnou fólií. Poškození bylo bezprostředně ohlášeno správci plynárenské distribuční soustavy. Podle přílohy protokolu o narušení ochranného pásma došlo v důsledku poruchy k úniku plynu v množství 32 m³ s délkou trvání 15 minut. V důsledku poškození nebyla přerušena dodávka plynu žádnému konečnému zákazníkovi. Vzniklá škoda byla účastníkem řízení v plné výši uhrazena.

Účastník řízení poškozením ocelového středotlakového plynovodu d 400 porušil podmínku dle bodu 6) stanovenou ve Vyjádření k dokumentaci pro provádění stavby provozovatele plynárenské soustavy společnost RWE Distribuční služby, s.r.o. č. 5000706590: „Nebude použito nevhodného nářadí, zemina bude těžena pouze ručně bez použití pneumatických, elektrických, bateriových a motorových nářadí.“

Z kontrolního zjištění vyplývá, že účastník řízení prováděl výkopové práce pomocí ruční pneumatické sbíječky v ochranném pásmu, čímž porušil zákaz provádět činnosti, které

by mohly ohrozit plynárenská zařízení, jejich spolehlivost a bezpečnost provozu dle ustanovení § 68 odst. 3 energetického zákona.

Tyto zjištěné skutečnosti vychází z podkladů obsažených v kontrolním spisu Úřadu sp. zn. [REDAKCE] a jsou uvedeny také v Protokolu č. [REDAKCE] o výsledku kontroly ze dne 19. září 2013, se kterým byl účastník řízení prokazatelně seznámen dne 10. října 2013 při převzetí stejnopisu uvedeného protokolu a tuto skutečnost současně potvrdil svým podpisem.

II.2 Kontrolní zjištění vyplývající z protokolu č. [REDAKCE], č. j. [REDAKCE]

Stavebně technická činnost účastníka řízení na stavbě „Úvaly – kVN, TS, kNN pro p. č. 3475/... Výpustek“ byla zajišťována na základě stavebního povolení vydaného Městským úřadem Úvaly, Stavební úřad, dne 16. března 2012 pod č. j. [REDAKCE]. Dále bylo zjištěno, že účastník řízení uzavřel smlouvu o dílo č. [REDAKCE] se společností ČEZ Distribuce, a.s., Děčín, Teplická 874/8, PSČ 405 02, IČ: 24729035. Na základě této smlouvy byl podepsán předávací protokol, ve kterém objednatel předává staveniště a příslušnou technickou dokumentaci účastníku řízení. Součástí této dokumentace bylo i Vyjádření o existenci sítí plynárenského zařízení, protokol o převzetí podzemních zařízení a protokol o kontrole plynárenského zařízení a protokol o vytyčení plynárenského zařízení vydaný dne 21. listopadu 2012.

Zároveň bylo zjištěno, že dne 25. dubna 2013 došlo v obci Úvaly, ulice Palackého č. p. 1127, v důsledku provádění zemních prací souvisejících s realizací výše uvedené stavby k poškození plynovodní přípojky d 32. Tyto práce, při kterých došlo k poškození plynárenského zařízení, byly realizovány výhradně zaměstnanci účastníka řízení. O vzniku poškození plynárenského zařízení byl učiněn zápis do stavebního deníku a účastník řízení se k němu vyjádřil dne 10. října 2013. Ve svém vyjádření uvádí, že práce byly prováděny ručním nářadím – krumpáčem a lopatou. Přípojky plynovodního vedení byly uloženy nestejně v hloubce cca 30 až 40 cm v konstrukční vrstvě chodníku. Zakrytí výstražnou fólií bylo v místě zásahu nedostačující a nevyhovovalo ani pískové lože. Poškození bylo bezprostředně ohlášeno správci plynárenské distribuční soustavy. Podle přílohy protokolu o narušení ochranného pásma došlo v důsledku poruchy k úniku plynu v množství 290 m³ s délkou trvání 45 minut. V důsledku poškození nebyla přerušena dodávka plynu žádnému konečnému zákazníkovi. Vzniklá škoda byla účastníkem řízení v plné výši uhrazena.

Účastník řízení poškozením středotlaké plynovodní přípojky d 32 porušil podmínku dle bodu 6) stanovenou ve Vyjádření k dokumentaci pro provádění stavby provozovatele plynárenské soustavy společnost RWE Distribuční služby, s.r.o. č. 3538/11/175: „Při provádění stavební činnosti v ochranném pásmu plynárenského zařízení je investor povinen učinit taková opatření, aby nedošlo k poškození plynárenského zařízení nebo ovlivnění jeho bezpečnosti a spolehlivosti provozu.“

Z kontrolního zjištění vyplývá, že účastník řízení prováděl výkopové práce pomocí ručního nářadí v ochranném pásmu, a dopustil se správného deliktu tím,

že porušil zákaz provádět činnosti, které by mohly ohrozit plynárenská zařízení, jejich spolehlivost a bezpečnost provozu dle ustanovení § 68 odst. 3 energetického zákona uvedený v podmínkách k činnosti v ochranném pásmu plynárenského zařízení.

Tyto zjištěné skutečnosti vychází z podkladů obsažených v kontrolním spisu Úřadu sp. zn. [REDAKCE] a jsou uvedeny také v Protokolu č. [REDAKCE] o výsledku kontroly ze dne 31. října 2013, se kterým byl účastník řízení prokazatelně seznámen dne 7. listopadu 2013 při převzetí stejnopisu uvedeného protokolu a tuto skutečnost současně potvrdil svým podpisem.

III. Popis skutkového stavu věci

III.1 popis skutkového stavu porušení středotlakého plynovodu d 400 dne 15. dubna 2013

V rámci realizace projektu dne 15. dubna 2013 odstraňoval účastník řízení starý chodník pro přípravu rekonstrukce veřejného osvětlení. Vyjádření o existenci plynárenského zařízení a vytyčení bylo provedeno. Při ručně prováděném bourání betonu pomocí sbíjecího pneumatického kladiva, ve kterém byl usazen obrubník chodníku, došlo k poškození plynárenského zařízení, které bylo zabetonováno přímo do stávajícího chodníku cca 40 cm pod niveletou.

Účastník řízení prováděl odstranění starého chodníku a hloubení rýhy pro veřejné osvětlení ručně a při bourání chodníkového betonu špicí sbíjecího kladiva poškodil středotlaký ocelový plynovod d 400. Poruchu ihned nahlásil společnosti RWE Distribuční služby, s.r.o., a následně uhradil cenu opravy ve výši 15.782,- Kč.

Účastník řízení poškozením ocelového středotlakového plynovodu d 400 porušil podmínku dle bodu 6) stanovenou ve Vyjádření k dokumentaci pro provádění stavby provozovatele plynárenské soustavy společnost RWE Distribuční služby, s.r.o. č. 5000706590: „Nebude použito nevhodného nářadí, zemina bude těžena pouze ručně bez použití pneumatických, elektrických, bateriových a motorových nářadí.“ Při výše uvedeném poškození došlo k úniku plynu do ovzduší v délce 15 minut a objemu 32 m³.

III. 2 popis skutkového stavu porušení středotlaké plynovodní přípojky d 32 dne 25. dubna 2013

V rámci realizace projektu dne 25. dubna 2013 prováděl účastník řízení ruční výkopy sond pro ověření plynovodního řadu a přípojek, při kterých došlo k poškození plynárenského zařízení. Toto zařízení bylo uloženo v hloubce cca 30 – 40 cm přímo v konstrukční vrstvě chodníku.

Účastník řízení prováděl ručně výkopy sond pro ověření polohy a odkrytí plynárenského zařízení pro následnou připravovanou pokládku VN a NN kabelů, při které

došlo krumpáčem k poškození středotlaké plynovodní přípojky PE d 32, která v době poškození nebyla využívána žádným odběratelem.

Účastník řízení poškozením středotlaké plynovodní přípojky d 32 porušil podmínku dle bodu 6) stanovenou ve Vyjádření k dokumentaci pro provádění stavby provozovatele plynárenské soustavy společnost RWE Distribuční služby, s.r.o. č. 3538/11/175: „Při provádění stavební činnosti v ochranném pásmu plynárenského zařízení je investor povinen učinit taková opatření, aby nedošlo k poškození plynárenského zařízení nebo ovlivnění jeho bezpečnosti a spolehlivosti provozu.“ Při výše uvedeném poškození došlo k úniku plynu do ovzduší v délce 45 minut a objemu 290 m³.

IV. Právní hodnocení

IV.1 Vymezení definičních znaků skutkové podstaty správního deliktu

Správního deliktu podle § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona se dopustí právnická nebo podnikající fyzická osoba tím, že poruší některý ze zákazů stanovených v § 46 odst. 8 až 10 nebo § 68 odst. 3 nebo některou z povinností stanovených v § 46 odst. 12 nebo 13 energetického zákona.

V rámci správního řízení se správní orgán zabýval správním deliktem ve smyslu výše uvedeného § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona v návaznosti na porušení zákazu stanoveného § 68 odst. 3 téhož zákona.

Z ust. § 68 odst. 3 energetického zákona přitom vyplývá, že v ochranném pásmu je zakázáno provádět činnosti, které by mohly ohrozit plynárenská zařízení, jejich spolehlivost a bezpečnost provozu. Spolehlivost provozu je přitom nutné chápat jako stav, kdy zařízení umožňuje nepřetržitý provoz a dodávky směrem k určeným zákazníkům. Bezpečnost provozu nadto představuje stav, kdy nemůže dojít k ohrožení života, zdraví nebo majetku osob.

Při provádění veškerých činností v ochranném pásmu i mimo ně navíc ve smyslu ust. § 68 odst. 3 věta druhá nesmí dojít k poškození plynárenského zařízení. Uvedené ustanovení tak představuje též kategorický zákaz určitého jednání v ochranném pásmu, a to tak, aby nedošlo k jeho narušení. Z uvedeného ustanovení vyplývá mimo jiné i povinnost osob provádějících práce v ochranném pásmu počínat si takovým způsobem, aby nemohlo dojít k poškození plynárenského zařízení.

Z § 68 odst. 2 energetického zákona vyplývá definice ochranného pásma, přičemž tímto se rozumí souvislý prostor v bezprostřední blízkosti plynárenského zařízení, který činí u nízkotlakých a středotlakých plynovodů a plynovodních přípojek, jimiž se rozvádí plyn v zastavěném území obce 1 m na obě strany od půdorysu, u ostatních plynovodů a plynovodních přípojek 4 m na obě strany půdorysu a u technologických objektů 4 m od půdorysu. Ochranné pásmo jako takové přitom vzniká dnem nabytí právní moci

územního rozhodnutí o umístění stavby nebo souhlasu s umístěním stavby, přičemž pokud není podle zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, vyžadován ani jeden z těchto dokladů, potom dnem uvedení plynárenského zařízení do provozu.

Z výkladu ust. § 68 odst. 3 energetického zákona dále též vyplývá, že trestat lze pouze pachatele, který se dopustil jednání (provádění činnosti v ochranném pásmu či mimo něj) vedoucího k poškození zařízení, mezi nímž a způsobeným následkem je příčinná souvislost, tj. pachatele, který přímo svou činností plynárenské zařízení poškodil.

Správní orgán se při posuzování správních deliktů účastníka řízení zabýval tím, zda to byl právě účastník řízení, kdo se dopustil předmětného protiprávního jednání, dále též skutkovým průběhem tohoto jednání (tedy zejména, zda činnost prováděl v ochranném pásmu a zda věděl, že činnost, kterou provádí, podléhá omezení ve smyslu energetického zákona) a též otázkou, zda účastník řízení prováděl výkopové práce s maximální opatrností.

IV.2 Právní posouzení porušení středotlakého plynovodu d 400 dne 15. dubna 2013

Správní orgán bezpochyby prokázal, že účastník řízení prováděl práce v ochranném pásmu ve smyslu ust. § 68 odst. 2 písm. a) energetického zákona, tedy v oblasti souvislého prostoru 1 metru od středotlakého plynárenského zařízení. Tím, že účastník řízení svým jednáním narušil plynárenské zařízení jako takové, není pochyb o tom, že práce prováděl v prostoru ochranného pásma.

Správní orgán prokázal, že vlastní existence plynárenského zařízení byla účastníku řízení prokazatelně známa z Vyjádření k dokumentaci pro provádění stavby provozovatele plynárenské soustavy společnost RWE Distribuční služby, s.r.o. č. 5000706590 a protokolu o vytyčení plynárenského zařízení, účastník tak měl dostatek informací o tom, že na území, kde byly předmětné práce prováděny, se nachází zařízení plynárenské distribuční soustavy, a věděl, že se má v ochranném pásmu plynárenského zařízení chovat určitým způsobem. Ve vyjádření k dokumentaci společnosti RWE byla rovněž stanovena podmínka: „Nebude použito nevhodného nářadí, zemina bude těžena pouze ručně bez použití pneumatických, elektrických, bateriových a motorových nářadí.“ Účastník řízení si tak měl být vědom, že má povinnost postupovat v souladu s ust. § 68 odst. 3 energetického zákona. Přesto takto nepostupoval.

V uvedeném případě je následkem obsaženým ve skutkové podstatě správního deliktu poškození plynárenského zařízení a trestat tak lze pouze pachatele, který se dopustil jednání (provádění činnosti v ochranném pásmu či mimo něj), mezi nímž a způsobeným následkem je příčinná souvislost, tj. pachatele, který přímo svou činností plynárenské zařízení poškodil. V daném případě není pochyb o tom, že to byl účastník řízení, který prováděl zemní výkopové práce tak, že došlo k poškození středotlakého plynovodu d 400.

Dalším znakem zákazu provádění činností v ochranném pásmu ve smyslu ust. § 68 odst. 3 energetického zákona je, že tyto činnosti nesmí za žádných okolností ohrozit plynárenská zařízení, jejich spolehlivost a bezpečnost provozu. Účastník řízení svým jednáním způsobil únik zemního plynu do ovzduší v celkovém množství 32 m³ (s délkou trvání poruchového prostoje po dobu 15 minut). Únik zemního plynu byl společností RWE GasNet, s. r. o., vyhodnocen jako střední. K přerušení dodávky zemního plynu konečným zákazníkům nedošlo. Není pochyb, že svým jednáním účastník řízení ohrozil spolehlivost a bezpečnost provozu dotčeného plynárenského zařízení.

Správní orgán na základě výše uvedeného zjistil a prokázal, že účastník řízení prováděl dne 15. dubna 2013 v ochranném pásmu plynárenského zařízení v obci Hradec Králové na křižovatce ulic Jana Černého a Akademika Bedrny v souvislosti s realizací stavby „Chodník a cyklostezka v ul. J. Černého, Hradec Králové – 2. Etapa, část SO 401 – VO“ v ochranném pásmu středotlakého plynovodu d 400 zemní práce, při kterých došlo k poškození tohoto plynárenského zařízení, a touto činností v konečném důsledku ohrozil spolehlivost a bezpečnost jeho provozu.

Správní orgán tak má na základě výše uvedeného za prokázané, že byly naplněny formální znaky deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona. V této souvislosti se správní orgán nicméně musel zabývat také otázkou naplnění materiální stránky uvedeného deliktu.

Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. května 2007 sp. zn.: 8 As 17/2007-135 vyplývá, že pro trestnost jednání musí být naplněna i materiální stránka deliktu. Upravují-li zásady soudního trestání situaci, v níž formálně trestný skutek nelze považovat za trestný čin, je-li jeho společenská nebezpečnost nižší než nepatrná, musí obdobná pravidla platit i pro správní delikty. Podstatou správních deliktů je postih za jednání v rozporu s právem. K jeho trestnosti však nepostačuje, že jednání po formální stránce vykazuje znaky skutkové podstaty deliktu, pokud zároveň není jednáním společensky nebezpečným (škodlivým). Jinými slovy, aby mohlo být určité protiprávní jednání kvalifikováno jako správní delikt, musí být kromě formálních znaků deliktního jednání naplněna i materiální stránka deliktu a jednání musí vykazovat určitou míru společenské nebezpečnosti ve vztahu k porušené povinnosti, stanovené zákonem na ochranu odpovídajících hodnot. Vždy je proto třeba zkoumat, jaký zájem společnosti je porušeným ustanovením chráněn, zda byl posuzovaným jednáním porušen, popř. v jaké intenzitě se tak stalo.

V daném případě, kdy si účastník řízení počínal v ochranném pásmu neobezřetně tak, že poškodil středotlaký plynovod d 400, v konečném důsledku pak znamenající únik zemního plynu do ovzduší (v celkovém množství 32 m³) s délkou trvání poruchového prostoje po dobu 15 minut, došlo k naplnění materiální stránky trestnosti uvedeného správního deliktu, neboť byl narušen zájem společnosti na nepřetržitém provozu plynárenského zařízení.

IV.3 Právní posouzení porušení středotlaké plynovodní přípojky d 32 dne 25. dubna 2013

Správní orgán bezpochyby prokázal, že účastník řízení prováděl práce v ochranném pásmu ve smyslu ust. § 68 odst. 2 písm. a) energetického zákona, tedy v oblasti souvislého prostoru 1 metru od středotlakého plynárenského zařízení. Tím, že účastník řízení svým jednáním narušil plynárenské zařízení jako takové, není pochyb o tom, že práce prováděl v prostoru ochranného pásma.

Správní orgán prokázal, že vlastní existence plynárenského zařízení byla účastníku řízení prokazatelně známa ze Stanoviska k veřejnoprávnímu projednání stavby zn. 3538/11/175 ze dne 9. srpna 2011, ze souhlasu k výše uvedené stavbě a z podmínek činnosti v ochranném pásmu plynárenského zařízení, za kterých byl udělen. Jednou z podmínek tohoto souhlasu bylo vytyčení plynárenského zařízení, což bylo doloženo Protokolem o vytyčení plynárenského zařízení ze dne 21. listopadu 2011. Účastník řízení si tak měl být vědom, že má povinnost postupovat v souladu s ust. § 68 odst. 3 energetického zákona. Přesto takto nepostupoval.

V uvedeném případě je následkem obsaženým ve skutkové podstatě správního deliktu poškození plynárenského zařízení a trestat tak lze pouze pachatele, který se dopustil jednání (provádění činnosti v ochranném pásmu či mimo něj), mezi nímž a způsobeným následkem je příčinná souvislost, tj. pachatele, který přímo svou činností plynárenské zařízení poškodil. V daném případě není pochyb o tom, že to byl účastník řízení, který prováděl zemní výkopové práce tak, že došlo k poškození středotlakého plynovodní přípojky d 32.

Dalším znakem zákazu provádění činností v ochranném pásmu ve smyslu ust. § 68 odst. 3 energetického zákona je, že tyto činnosti nesmí za žádných okolností ohrozit plynárenská zařízení, jejich spolehlivost a bezpečnost provozu. Účastník řízení svým jednáním způsobil únik zemního plynu do ovzduší v celkovém množství 290 m³ (s délkou trvání poruchového prostoje po dobu 45 minut). Únik zemního plynu byl společností RWE GasNet, s. r. o., vyhodnocen jako střední. K přerušení dodávky zemního plynu konečným zákazníkům nedošlo. Není pochyb, že svým jednáním účastník řízení ohrozil spolehlivost a bezpečnost provozu dotčeného plynárenského zařízení.

Správní orgán na základě výše uvedeného zjistil a prokázal, že účastník řízení prováděl dne 25. dubna 2013 v obci Úvaly, ulice Palackého č. p. 1127, v souvislosti s realizací stavby „Úvaly – kVN, TS, kNN pro p. č. 3475/... Výpustek“, v ochranném pásmu středotlaké plynovodní přípojky d 32 zemní práce, při kterých došlo k poškození tohoto plynárenského zařízení, a touto činností v konečném důsledku ohrozil spolehlivost a bezpečnost jeho provozu.

Správní orgán tak má na základě výše uvedeného za prokázané, že byly naplněny formální znaky deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona. V této souvislosti se správní orgán nicméně musel zabývat také otázkou naplnění materiální stránky uvedeného deliktu.

Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. května 2007 sp. zn.: 8 As 17/2007-135 vyplývá, že pro trestnost jednání musí být naplněna i materiální stránka deliktu. Upravují-li zásady soudního trestání situaci, v níž formálně trestný skutek nelze považovat za trestný čin, je-li jeho společenská nebezpečnost nižší než nepatrná, musí obdobná pravidla platit i pro správní delikty. Podstatou správních deliktů je postih za jednání v rozporu s právem. K jeho trestnosti však nepostačuje, že jednání po formální stránce vykazuje znaky skutkové podstaty deliktu, pokud zároveň není jednáním společensky nebezpečným (škodlivým). Jinými slovy, aby mohlo být určité protiprávní jednání kvalifikováno jako správní delikt, musí být kromě formálních znaků deliktního jednání naplněna i materiální stránka deliktu a jednání musí vykazovat určitou míru společenské nebezpečnosti ve vztahu k porušené povinnosti, stanovené zákonem na ochranu odpovídajících hodnot. Vždy je proto třeba zkoumat, jaký zájem společnosti je porušeným ustanovením chráněn, zda byl posuzovaným jednáním porušen, popř. v jaké intenzitě se tak stalo.

V daném případě, kdy si účastník řízení počínal v ochranném pásmu neobezřetně tak, že poškodil středotlakou plynovodní přípojku d 32, v konečném důsledku pak znamenající únik zemního plynu do ovzduší (v celkovém množství 290 m³) s délkou trvání poruchového prostoje po dobu 45 minut, došlo k naplnění materiální stránky trestnosti uvedeného správního deliktu, neboť byl narušen zájem společnosti na nepřetržitém provozu plynárenského zařízení.

Správní orgán se dále zabýval otázkou, zda jsou naplněny podmínky uvedené v ustanovení § 91d odst. 1 energetického zákona, tedy zda účastník řízení za správní delikt neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránil. Například pokud by práce byly prováděny ručně s maximální opatrností a v souladu s podmínkami stanovenými podle § 68 odst. 4 písm. b) energetického zákona. Z podkladů shromážděných v řízení nicméně existence takových okolností nevyplývá a účastník řízení existenci takových okolností ani netvrdil.

Tímto svým jednáním se tak účastník řízení dopustil spáchání dvou správních deliktů ve smyslu ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona. Z tohoto důvodu přistoupil správní orgán k uložení pokuty.

V. Uložení pokuty

Za správní delikt podle § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona, lze uložit podle § 91a odst. 4 téhož zákona pokutu až do výše 15 000 000 Kč.

Spáchání více deliktů před vydáním pravomocného rozhodnutí právní teorie označuje za souběh správních deliktů, který je definován jako případ, kdy stejný pachatel spáchal dva nebo více deliktů dříve, než byl za některý z nich pravomocně odsouzen či potrestán. V tomto případě se jednalo o vícečinný souběh stejnorodý, kdy se pachatel několika skutky opakovaně dopustil naplnění stejné skutkové podstaty. Pro zodpovězení hmotněprávní otázky, jak

postihnout delikventa, který se několika skutky dopustil více správních deliktů, nedává energetický zákon žádnou odpověď a není tedy zřejmé, podle které z rovnorodých právních zásad zákonodárce zamýšlel postupovat: zda podle zásady kumulativní, asperační nebo absorpční.

Lze lehce dovodit, že uložení pokuty za každý skutek izolovaně posuzovaný by mohlo vést ke zcela absurdním důsledkům, kdy by bylo možno jednomu účastníkovi řízení uložit desítky pokut o celkové výši v řádu set milionů; takovou možnost považuje Úřad za odporující smyslu a účelu zákona. Mlčení zákonodárce o tom, jak právně posoudit souběh deliktů, tedy v žádném případě nelze řešit ve prospěch zásady sčítací, která je jen jednou z rovnocenných právních zásad, užívaných právními řády pro řešení takových případů. Pro její přednostnění není žádný faktický ani právní důvod.

Jestliže zákon vůbec určitou otázku neřeší a nebylo by proto možno spravedlivě rozhodnout, je nutno obrátit se k obsahově nejbližším právním předpisům, které tyto otázky zodpovídají (per analogiam legis) a není-li ani jich, užít analogie práva, tedy obecných právních principů (postup per analogiam iuris). Jiný postup v právním státě, který musí vycházet z principu jednotného právního řádu, možný není, i když je samozřejmé, že pozitivněprávní zákonná úprava by byla nanejvýš žádoucí a užití analogie v oblasti správního trestání je vůbec možné jen omezeně a to vždy jen ve prospěch delikventa.

V tomto případě je tedy nutné i pro případy reálné konkurence správních deliktů analogicky aplikovat ustanovení § 12 odst. 2 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, který takovýto případ řeší užitím zásady absorpční. Podle tohoto ustanovení se za více přestupků téhož pachatele projednaných ve společném řízení uloží sankce podle ustanovení vztahujícího se na přestupek nejpřísněji postižitelný. Ve svých důsledcích to znamená, že správní orgán v uvedeném případě vysloví vinu za všechny sbíhající se delikty, ale sankci (pokutu) uloží ve výměře ustanovení vztahujícího se na ten ze sbíhajících se deliktů, který je nejpřísněji postižitelný a pokud u sbíhajících se správních deliktů je stanovena sankce shodná, uloží jedinou sankci ve výměře podle nejzávažnějšího z nich. K použití zásady absorpční při správněprávním trestání za spáchání více správních deliktů projednaných ve společném řízení dochází ostatně také příslušná judikatura či odborná literatura.

Jako závažnější z výše popsaných skutků správní orgán vyhodnotil jednání účastníka řízení, kdy dne 15. dubna 2013 došlo v obci Hradec Králové v důsledku provádění zemních prací souvisejících s realizací výše popsané stavby k poškození středotlakého plynovodu d 400. Tento správní delikt hodnotí správní orgán jako závažnější právě proto, že deliktním jednáním účastníka řízení, došlo k poškození plynárenského zařízení vyšší energetické důležitosti. O existenci tohoto zařízení účastník řízení věděl. Tuto úvahu správní orgán opírá o účel a smysl zákazu provádění činnosti v ochranném pásmu ve smyslu ust. § 68 odst. 3 energetického zákona. Jak bylo řečeno již výše, právní úprava ochranných pásem je v energetickém zákoně řešena proto, aby nedocházelo k ohrožení spolehlivosti a bezpečnosti

provozu plynárenských zařízení. Z tohoto důvodu považuje správní orgán spáchání tohoto správního deliktu za závažnější než druhý správní delikt, kterého se účastník řízení dopustil.

Úřad přihlížel při stanovení výše pokuty ke všem uvedeným skutečnostem zjištěným ve správním řízení vedeném v předmětné věci. Zejména přihlížel ve smyslu ust. § 91d odst. 2 energetického zákona k závažnosti správního deliktu, ke způsobu jeho spáchání a jeho následkům, době trvání a okolnostem, za nichž byl správní delikt spáchán. V neposlední řadě Úřad přihlédl při stanovení výše pokuty též k osobě účastníka řízení.

Charakteristickým znakem tzv. správních deliktů právnických osob a podnikajících fyzických osob je to, že odpovědnost těchto osob je založena porušením právních povinností bez ohledu na zavinění. Jedná se o objektivní odpovědnost, tedy o odpovědnost za výsledek. Je věcí účastníka řízení, aby si při výkonu uvedených prací počínal tak, aby neporušil povinnosti dané energetickým zákonem a nepoškodil zákonem chráněné zájmy, v daném případě zájem na ochraně zařízení plynárenské soustavy a zájem na bezporuchové dodávce plynu pro jeho konečné zákazníky. To v praxi znamená, že v případě jakékoliv pracovní činnosti v ochranném pásmu zařízení plynárenské distribuční soustavy je nutno konat tuto pracovní činnost (s vynaložením veškerého úsilí) tak, aby nedošlo k ohrožení bezpečnosti a spolehlivosti jeho provozu či k jeho poškození. Způsob jak naplnit toto ustanovení zákona sám energetický zákon účastníku řízení neurčuje, činí jej však plně odpovědným za výsledek. Ačkoliv není správní orgán povinen zabývat se a posuzovat subjektivní stránku věci, je nutno přihlídnout ke skutečnosti, že úmyslem účastníka řízení zjevně nebylo porušit zákon, k čemuž však v konečném důsledku přesto došlo. Tuto skutečnost považuje správní orgán za polehčující okolnost, kterou zohlednil při stanovení výše pokuty.

Porušení povinnosti vyplývající z ust. § 68 odst. 3 energetického považuje správní orgán za závažné, a to z důvodu účelu dotčené právní normy. Správní orgán zastává názor, že poškozením plynárenského zařízení může být způsoben závažný následek, který může ohrozit spolehlivost a bezpečnost plynárenské soustavy jako takové. Především se jedná o možný únik plynu do ovzduší, možné přerušování dodávky konečným zákazníkům a také možnost, že nedodržením stanovených povinností a právních předpisů může dojít k ohrožení zdraví a života zúčastněných osob. Zejména z důvodu možného ohrožení života a zdraví osob jsou pro práci v ochranném pásmu stanovena přísná pravidla a podmínky, které se musejí bezpodmínečně dodržovat.

Správní orgán posuzoval otázku způsobu spáchání správního deliktu. Zejména bylo při posuzování těchto skutečností přihlídnuto k faktu, že před zahájením prováděných prací došlo k vytyčení plynárenského zařízení, což hodnotí Úřad jako polehčující okolnost.

Správní orgán při stanovení výše pokuty přihlédl také k následkům spáchaného správního deliktu, které jsou vázány na energetickou důležitost předmětného zařízení, a to k úniku plynu do ovzduší a přerušování dodávky konečným zákazníkům. Účastníku řízení je vytýkáno, že poškodil středotlaký plynovod d 400, přičemž došlo k úniku zemního plynu do ovzduší v celkové hodnotě 32 m³, přičemž nedošlo k přerušování dodávky plynu konečnému

zákazníkovi. Tyto údaje vypovídají o velmi nízké energetické důležitosti plynárenského zařízení, které účastník řízení narušil, a správní orgán k této skutečnosti tak přihlédl jako k polehčující okolnosti.

V neposlední řadě se Úřad zabýval taktéž zjištěnou délkou trvání protiprávního stavu. V důsledku poškození výše uvedeného plynárenského zařízení došlo v konečném důsledku k úniku zemního plynu do ovzduší v celkové délce trvání pouze po dobu 15 minut. Tuto skutečnost však nemohl účastník řízení více ovlivnit, neboť vzniklé poškození předmětného zařízení bylo bezprostředně nahlášeno místně příslušnému správci plynárenského zařízení, který zajistil jeho následnou opravu. Ke skutečnosti, že došlo k bezprostřednímu nahlášení poškození předmětného zařízení, bylo přihlédnuto při stanovení výše pokuty také jako k polehčující okolnosti.

Při stanovení výše pokuty je nutno též zohledňovat opakovanost porušování zákona účastníky řízení, ať už z pohledu neustálého porušování totožných ustanovení a právních předpisů, nebo celkové nedisciplinovanosti při jejich dodržování v celém jejich spektru. Na straně účastníka řízení je tedy třeba uvést, že není evidován v rámci žádného jiného správního řízení za porušení ustanovení energetického zákona ve věcné působnosti Úřadu. Lze tak říct, že účastník řízení porušil tento právní předpis poprvé, což je zohledněno při stanovení výše pokuty jako výrazně polehčující okolnost. Naopak je nutno přihlédnout při výměře sankce (v rámci použití zásady absorpční), že účastník řízení spáchal dva totožné správní delikty (narušení ochranného pásma), které jsou posuzovány v souběhu. Tuto skutečnost hodnotí správní orgán jako přitěžující okolnost.

Při stanovení výše pokuty je nutno též zohledňovat opakovanost porušování zákona účastníky řízení, ať už z pohledu neustálého porušování totožných ustanovení a právních předpisů, nebo celkové nedisciplinovanosti při nedodržování stanovených povinností. V tomto případě je třeba zohlednit, že účastník řízení není evidován v rámci žádného jiného správního řízení za porušení ustanovení energetického zákona ve věcné působnosti Energetického regulačního úřadu. Lze tak říct, že účastník řízení porušil tento právní předpis poprvé, což je zohledněno při stanovení výše pokuty jako výrazně polehčující okolnost.

Úřad dále přihlédl též ke skutečnosti, že přípojka nebyla chráněna obvyklým způsobem a byla zabetonována přímo do stávajícího chodníku, jako k okolnosti polehčující. Za polehčující okolnost Úřad dále považuje i to, že vzniklá škoda byla účastníkem řízení uhrazena v plné výši.

Dle judikatury českých soudů musí konkrétní forma postihu a jeho výše působit natolik silně, aby od podobného jednání odradila i ostatní nositele obdobných povinností, jaké svědčí účastníku řízení, zároveň musí být postih dostatečně znatelný v materiální sféře pachatele, aby v něm byla dostatečně obsažena i jeho represivní funkce, aniž by však byl pro něj likvidačním. To znamená, že uložená pokuta musí být v takové výši, aby byla způsobilá plnit své základní funkce, tedy funkci represivní a preventivní. Toho je schopná jen v případě, že je natolik významná pro daného rušitele (účastníka řízení), že se mu porušení

právních povinností v ostatních případech nevyplátí. Pokuta musí tedy mít pro účastníka řízení odstrašující účinek, aby se obával možné sankce a nedocházelo k opětovnému porušení právních povinností z jeho strany. Pokuta ve výši 15 000 Kč tyto požadavky splňuje.

Co se týče osoby pachatele správního deliktu, správní orgán vycházel při stanovení výše pokuty ze závěrů dostupné judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 1 As 9/2008-133), z níž vyplývá, že správní orgán ukládající pokutu za správní delikt je povinen přihlídnout k osobním a majetkovým poměrům pachatele tehdy, pokud je podle osoby pachatele a výše pokuty, kterou lze uložit, zřejmé, že by pokuta mohla mít likvidační charakter, a to i v případech, kdy příslušný zákon osobní, a majetkové poměry pachatele v taxativním výčtu hledisek rozhodných pro určení výše pokuty neuvádí. V souvislosti s tím se tedy Úřad při stanovení výše pokuty zabýval také otázkou majetkových poměrů účastníka řízení. Platí, že správní orgán při zjišťování osobních a majetkových poměrů vychází z údajů doložených samotným účastníkem řízení, případně z těch, které vyplynuly z dosavadního průběhu správního řízení či které si opatří samostatně bez součinnosti s účastníkem řízení. Zároveň však platí, že nelze-li takto získat přesné informace, je správní orgán oprávněn (nikoliv povinen) stanovit je v nezbytném rozsahu odhadem. Úřad uložil pokutu těsně nad spodní hranicí zákonného rozmezí, a tudíž nemůže být považována za likvidační.

Po zvážení všech okolností ve smyslu § 91d odst. 2 energetického zákona byla výše sankce stanovena na částku 15 000 Kč tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí, tj. při samém dolní hranici možné zákonné sazby dle energetického zákona. Správní orgán proto považuje stanovenou výši pokuty za zcela přiměřenou míře a významu chráněného společenského zájmu, upraveného energetickým zákonem, a zároveň ji považuje za odstrašující a může tak plnit jak represivní, tak preventivní funkci.

Souběžně je výrokem IV. ukládána povinnost úhrady nákladů řízení, neboť správní orgán je podle § 79 odst. 5 správního řádu povinen účastníkovi, který řízení vyvolal porušením své právní povinnosti, uložit náhradu nákladů řízení paušální částkou. Podle ustanovení § 6 odst. 1 vyhlášky Ministerstva vnitra č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, činí paušální částka 1 000 Kč.

Poučení:

Proti tomuto příkazu lze podle ust. § 150 odst. 3 správního řádu podat odpor ve lhůtě 8 dnů od jeho doručení, a to jeho podáním Energetickému regulačnímu úřadu. Včasným podáním odporu se příkaz ruší a řízení pokračuje. Příkaz, proti němuž nebude podán odpor v uvedené zákonné lhůtě, se stává pravomocným v souladu s tímže ustanovením.

Lhůta pro podání odporu se počítá ode dne následujícího po doručení příkazu, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy byl nedoručený a uložený příkaz připraven k vyzvednutí.

- Otisk úředního razítka -

Ing. Petr Novotný, v. r.
oprávněná úřední osoba
sekce kontroly

